

सुताअनर्थिनोऽनपेक्षिणोमातापित्रोरितिशेषः ॥ स्त्रीणांभर्तारोऽनर्थिनः भ्रातरोभ्रातृणामनर्थिनइतिशेषः ॥ राममेवान्वचिंतयन् ॥ तत्थ्यानेन सर्वोजनः सर्वत्रविरक्तोभूदित्या
शयः ॥ १८ ॥ १९ ॥ पुरंदरेणरहिता सपर्वता समेरुः यथामहीचलति तस्यत्रिलोकीपतित्वात् तथा रामेणरहिताऽयोध्या चचाल रक्षकाभावात् ननादच दुःखाच्च
क्रंदेत्यर्थः ॥ २० ॥ इतिरामा० एकचत्वारिंशःसर्गः ॥ ४१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ निर्यतस्तस्य रामस्य संबंधिरजसोरूपं रथ्याधूलेःस्वरूपं यावत्तेनादृश्यतता

अनर्थिनःसुतास्त्रीणांभर्तारोभ्रातरस्तथा ॥ सर्वेसर्वपरित्यज्यराममेवान्वचिंतयन् ॥ १८ ॥ येतुरामस्यमुहदःसर्वेतेमृढचेतसः ॥ शो
कभारेणचाक्रांताःशयनंनैवभेजिरे ॥ १९ ॥ ततस्त्वयोध्यारहितामहात्मनापुरंदरेणेवमहीसपर्वता ॥ चचालघोरंभयशोकदीपितास
नागयोधाश्वगणाननादच ॥ २० ॥ इत्यार्षेश्रीरामा० वा० आ० अ० एकचत्वारिंशःसर्गः ॥ ४१ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ७३ ॥
यावत्तुनिर्यतस्तस्यरजोरूपमदृश्यत ॥ नैवेक्ष्वाकुवरस्तावत्संजहारात्मचक्षुषी ॥ १ ॥ यावद्राजाप्रियंपुत्रंपश्यत्यत्यंतधार्मिकं ॥ तावद्व्य
वर्धतेवास्यधरण्यांपुत्रदर्शने ॥ २ ॥ नपश्यतिरजोप्यस्ययदारामस्यभूमिपः ॥ तदार्तश्चविपण्णश्चपपातधरणीतले ॥ ३ ॥ तस्यदक्षि
णमन्वागात्कौसल्याबाहुमंगना ॥ परंचास्यान्वेगात्पार्श्वकैकेयीसासुमध्यमा ॥ ४ ॥ तांनयेनचसंपन्नोऽधर्मेणविनयेनच ॥ उवाचरा
जाकैकेयीसमीक्ष्यव्यथितेंद्रियः ॥ ५ ॥ कैकेयिमामकांगानिमास्त्राक्षीःपापनिश्चये ॥ नहित्वांद्रष्टुमिच्छामिनभार्यान्चबांधवी

॥ ६ ॥ वदात्मनश्चक्षुषी नसंजहार ॥ इदं रामरथोरजइति प्रीत्यातत्पश्यन्नेवासीदितिभावः ॥ १ ॥ यावत्प्रियंपुत्रं राजापश्यति रथधूलिदर्शनद्वारेतिशेषः ॥ ताव
त्पुत्रदर्शने तन्निमित्तं धरण्यांस्थितोस्यदेहोव्यवर्धतेव उत्थायस्थितएवाभूदित्यर्थः ॥ २ ॥ रजंसोप्यदर्शने तच्छरीरंपतितमभूदित्याह ॥ नेति ॥ रामस्यरजः रामरथोद्धतरज
इत्यर्थः ॥ ३ ॥ तस्येति ॥ पतितमुत्थाप्य तस्यदक्षिणबाहुं धृत्वा कौसल्यानुआगात् स्वपुरंप्रतिगम्यमानमनुआसहैवससार ॥ कैकेयीत्वस्य वामंपार्श्वमेव केवलमन्वगात् ॥ त
थात्वंच राज्ञोस्यांपरमवैरस्यात् ॥ ४ ॥ तदेवाह ॥ तामिति ॥ ५ ॥ नचबांधवी ॥ बांधूनांस्नेहपात्रदास्यादिरूपापिनेत्यर्थः ॥ अणंतत्वान्डीप् ॥ ६ ॥